

**SPRAWOZDANIE MERYTORYCZNE Z DZIAŁALNOŚCI STATUTOWEJ
POLSKIEGO TOWARZYSTWA KRYMINALISTYCZNEGO W 2011 ROKU**

**Polskie Towarzystwo Kryminalistyczne
00-018 Warszawa ul. Zgoda 11
Organizacja Pożytku Publicznego
Zarejestrowane pod nr KRS 0000 109 111 w Sądzie Rejonowym, dla m.st. Warszawy XII
Wydział Gospodarczy, REGON 000810466
NIP 526-17-63-900**

ZARZĄD PTK

prof. dr hab. Mariusz Kulicki - prezes honorowy

1. prof. dr hab. Bronisław Młodziejowski - prezes
2. dr Mieczysław Goc - wiceprezes
3. dr Jarosław Moszczyński - wiceprezes
4. dr Waldemar Suszczewski - skarbnik
5. mgr inż. Ryszard Zieliński - sekretarz
6. prof. dr hab. Tadeusz Widła
7. dr Tomasz Konopka
8. mgr Kamila Nowicka-Kiliś
9. mgr inż. Włodzimierz Kędzierski

RADA NAUKOWA PTK

1. prof. dr hab. Tadeusz Tomaszewski - przewodniczący
2. prof. dr hab Ewa Gruza - wiceprzewodnicząca
3. dr Aleksandra Tucholska-Lenart - wiceprzewodnicząca
4. dr Tomasz Bednarek - sekretarz
5. prof. dr hab. Hubert Kołecki
6. prof. dr hab. Karol Sławik
7. prof. dr hab. Józef Wójcikiewicz
8. dr Andrzej Filewicz
9. dr Waldemar Krawczyk
10. dr Ewa Sadowska;
11. dr Leonarda Rodowicz
12. mgr inż. Marta Bykas-Strękowska
13. mgr Dariusz Augustyniak
14. mgr Małgorzata Maria Żoła

CZŁONKOWIE KONSULTANCI RADY NAUKOWEJ PTK

1. prof. dr hab. Jarosław Warylewski
2. prof. dr hab. Jerzy Kasprzak
3. dr hab. Maria Kała
4. mgr Eugeniusz Grzechnik
5. mgr Emil Buduj

KOMISJA REWIZYJNA PTK

1. mgr Grażyna Pieniążek - przewodnicząca
2. mgr Eustachy Łabaj - członek
3. mgr inż. Roman Burbelka
4. mgr Henryk Witkowski - członek

SĄD KOLEŻEŃSKI

1. dr Jerzy Jakubczak - przewodniczący
2. dr Krystyna Baniuk - członek
3. lek. med. Janusz Lenart - członek
4. mgr Emil Buduj- członek
5. inż Zbigniew Szachnitowski - członek

CELE STATUTOWE ORGANIZACJI

1. Towarzystwo prowadzi działalność statutową, jako działalność, realizującą wyłącznie społecznie użyteczne zadania na rzecz ogółu społeczności kryminalistycznej, grup wyodrębnianych ze względu na szczególnie trudną sytuację życiową lub materialną w stosunku do społeczeństwa, jak również na rzecz członków stowarzyszenia.
2. Celem głównym Towarzystwa jest rozwijanie zainteresowań, organizowanie działalności naukowej, naukowo-technicznej, oświatowej, informacyjnej, upowszechniającej, wspomagającej, ochronnej, pomocowej oraz innej w sferach przyjętych w statucie zadań pożytku publicznego, podejmowanych na rzecz ogółu społeczności kryminalistycznej, grup wyodrębnianych ze względu na szczególnie trudną sytuację życiową lub materialną w stosunku do społeczeństwa, jak również na rzecz członków Towarzystwa.
3. W rozumieniu statutu ogół społeczności kryminalistycznej tworzą wszyscy, bez względu na swój status społeczny, zawodowy lub inny, którzy uczestniczą w realizowaniu celów i zadań

stojących przed szeroko rozumianą kryminalistyką i dyscyplinami pokrewnymi, a także osoby będące podmiotami wszelkich oddziaływań o charakterze kryminalistycznym.

SPOSÓB REALIZACJI CELÓW STATUTOWYCH ORGANIZACJI

1. Popularyzowanie najnowszych osiągnięć kryminalistyki i dyscyplin pokrewnych, rozbudzanie i rozwijanie zainteresowania wiedzą kryminalistyczną, propagowanie rozwoju i zdobyczy kryminalistyki oraz osiągnięć praktyki kryminalistycznej, których szerokie przekazanie opinii publicznej nie narusza tajemnicy zawodowej ani interesu publicznego.
2. Upowszechnianie zdobyczy kryminalistyki i dyscyplin pokrewnych, organizowanie sympozjów, zjazdów i konferencji naukowych, odczytów, prelekcji i szkoleń, inicjowanie i prowadzenie badań naukowych oraz współdziałanie z odpowiednimi placówkami w tym zakresie, rozwijanie współpracy oraz kontaktów naukowych z pokrewnymi środowiskami i instytucjami w kraju i za granicą, prowadzonych w ramach działań na rzecz integracji europejskiej.
3. Podejmowanie działań bezpośrednio związanych, bądź też sprzyjających zapobieganiu i zwalczaniu czynów zabronionych oraz zjawisk kryminogennych.
4. Ustalanie i nadzorowanie norm i standardów wykonywania badań kryminalistycznych, kształtowanie wysokiego naukowego poziomu działalności eksperckiej, zasad etyki, pogłębianie i doskonalenie wiedzy kryminalistycznej, wspieranie podnoszenia kwalifikacji, uzyskiwania stopni naukowych i uprawnień zawodowych.
5. Reprezentowanie, informowanie, promowanie i występowanie w interesie członków społeczności kryminalistycznej lub wyodrębnionych grup przed różnymi podmiotami, organami i instytucjami.
6. Prowadzenie działalności obejmującej między innymi wykonywanie badań specjalistycznych, ekspertyz kryminalistycznych, wydawanie opinii, nadzorowanie i nadawanie uprawnień rzeczoznawcy lub eksperta kryminalistyki.

7. Prowadzenie działań wspomagających rozwój gospodarczy, między innymi poprzez organizowanie różnych form kontaktów przedstawicieli nauki i praktyki kryminalistycznej, wykorzystywanie w działalności gospodarczej osiągnięć kryminalistyki, kierunkowanie i profilowanie badań naukowych; prowadzenie działań na rzecz ochrony dóbr kultury, sztuki, w tym praw autorskich, ochrony praw konsumentów, wolności i praw człowieka, praw kobiet; podejmowanie działalności na rzecz zatrudnienia i aktywizacji zawodowej bezrobotnych.
8. Prowadzenie w różnych formach działalności wspomagającej, pomocowej oraz innych działań na rzecz grup znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji życiowej lub materialnej, dyskryminowanych lub odrzucanych środowiskowo czy społecznie, pochodzących ze środowisk kryminogennych, ofiar przestępstw, obywateli stykających się z przestępstwem lub organami ścigania i wymiaru sprawiedliwości, sprawców objętych oddziaływaniami prewencyjnymi i resocjalizacyjnymi.
9. Prowadzenie innych działań lub rodzajów działalności nie mających charakteru działalności gospodarczej, służących realizacji celów i zadań zgodnych z przyjętymi w statucie Towarzystwa sferami zadań pożytku publicznego.

Liczba członków Polskiego Towarzystwa Kryminalistycznego /wg stanu na dzień 31.12.2011 r.

Oddział Warszawski	283 członków
Oddział Warmińsko-Mazurski	37 członków
Oddział Kujawsko-Pomorski	63 członków
Oddział Śląski	52 członków
Oddział Krakowski	85 członków
Łącznie	520 członków

W 2011 roku do PTK przyjęto 41 osób, skreślono z powodu nie opłacania składek 20 osób, 2 osoby zmarły.

NAJWAŻNIEJSZE SFERY DZIAŁALNOŚCI POŻYTKU PUBLICZNEGO

Do najważniejszych sfer działalności pożytku publicznego Towarzystwa należy:

1. Działalność w sferze porządku i bezpieczeństwa publicznego oraz przeciwdziałania patologiom społecznym.
2. Działalność w sferze nauki, edukacji, oświaty i wychowania.

OPIS DZIAŁALNOŚCI POŻYTKU PUBLICZNEGO

27.04.2004 r. Polskie Towarzystwo Kryminalistyczne uzyskało status organizacji pożytku publicznego. W 2011 roku PTK postawiło sobie jako najistotniejsze, następujące zadania statutowe:

- 1) popularyzowanie osiągnięć kryminalistyki i dyscyplin pokrewnych oraz rozwijanie zainteresowania wiedzą kryminalistyczną m.in. poprzez organizowanie konkursów, sympozjów, zjazdów i konferencji naukowych, odczytów, prelekcji i szkoleń, inicjowanie i prowadzenie badań naukowych oraz współdziałanie z odpowiednimi placówkami w tym zakresie, a także rozwijanie współpracy oraz kontaktów naukowych z pokrewnymi środowiskami i instytucjami;
- 2) ustalanie i nadzorowanie norm i standardów wykonywania badań kryminalistycznych, kształtowanie wysokiego naukowego poziomu działalności eksperckiej, pogłębianie i doskonalenie wiedzy kryminalistycznej, wspieranie podnoszenia kwalifikacji, uzyskiwania stopni naukowych i uprawnień zawodowych;
- 3) wykonywanie badań specjalistycznych, ekspertyz kryminalistycznych, wydawanie opinii, nadzorowanie i nadawanie uprawnień rzeczoznawcy lub eksperta kryminalistyki;
- 4) reprezentowanie, informowanie i występowanie w interesie członków społeczności kryminalistycznej przed różnymi podmiotami, organizacjami i instytucjami;
- 5) podejmowanie innych działań bezpośrednio związanych bądź też sprzyjających zapobieganiu i zwalczaniu przestępstw i zjawisk kryminogennych oraz służących realizacji innych celów statutowych Towarzystwa.

Ad.1.

W ramach tego zadania statutowego w 2011 r. Zarząd Główny, Rada Naukowa, Oddziały PTK i członkowie Towarzystwa organizowali i uczestniczyli w realizacji następujących przedsięwzięć:

Cykl wykładów połączonych z dyskusją, organizowanych przez Zarząd Główny, Radę Naukową PTK i Oddziały Polskiego Towarzystwa Kryminalistycznego (według poniższego zestawienia):

1. dr Aleksandra Tucholska-Lenart /prezes Oddziału Warszawskiego PTK/ – „Identyfikacja ofiar katastrof masowych – procedury INTERPOLU” – 29 marca 2011 r. /zasięg terytorialny – cały kraj, uczestniczyło 37 osób/.
2. mgr Katarzyna Wojtowicz-Garcarz /ekspert PTK/ – „Kontreksperytyza – skąd się biorą pomyłki biegłych z zakresu pismoznawstwa”, czerwiec 2011 r. /zasięg terytorialny – cały kraj, uczestniczyło 45 osób /.
3. mgr Andrzej Łuszczuk, dr Mieczysław Goc /eksperti PTK/ – „ Wykorzystanie technik komputerowych w ekspertyzie pismoznawczej”, czerwiec 2011 r. /zasięg terytorialny – cały kraj, uczestniczyło 45 osób /.
4. James Brown /dyrektor Selectamark Security System plc/, Andrzej P. Kublik /Selecta DNA Polska, prezes Zarządu APT Security Systems/ - „Nowe możliwości zastosowania znakowania DNA w pułapkach kryminalistycznych oraz innych działaniach policyjnych”, 21 października 2011 r. /zasięg terytorialny – cały kraj, uczestniczyło 47 osób /.
5. mł. insp. Paweł Rybicki /dyrektor Instytutu Badawczego Centralnego Laboratorium Kryminalistycznego Policji / - "Standaryzacja w naukach sądowych", 09 grudnia 2011 r. /zasięg terytorialny – cały kraj, uczestniczyło 40 osób /.
6. Dr Mieczysław Goc, mgr Kamila Nowicka Kiliś /eksperti PTK/ - „Co nowego w klasycznej i technicznej ekspertyzie pisma i dokumentów?”, 18 stycznia 2011 r. /wykład dla prokuratorów Okręgu Warszawskiego, zasięg terytorialny - województwo mazowieckie, uczestniczyło 18 osób/.
7. Prof. dr hab. Bronisław Młodziejowski /ekspert PTK/ - „Techniki identyfikacji osób z monitoringu i komputera”, 18 stycznia 2011 r. /wykład dla prokuratorów Okręgu Warszawskiego, zasięg terytorialny - województwo mazowieckie, uczestniczyło 18 osób /.

8. Mgr Dariusz Jerzewski /ekspert PTK/ - „Badania wariograficzne – niewykorzystane możliwości procesowe” 18 stycznia 2011 r. /wykład dla prokuratorów Okręgu Warszawskiego, zasięg terytorialny - województwo mazowieckie, uczestniczyło 18 osób/.
9. Warsztaty kryminalistyczne nt. „Postęp techniczny dla kryminalistyki” z udziałem firmy PRECOPTIC Co. (Warszawa) oraz firmy Laboratory Imaging (Praga, Republika Czeska), 11 marca 2011 r. /zasięg terytorialny – cały kraj, uczestniczyło 44 osób /.

W programie warsztatów:

- Prezentacja LUCIA FORENSIC – oprogramowanie specjalistyczne do badań kryminalistycznych (np. analiza i pomiary na obrazach, porównywanie obrazów, przechowywanie w bazie danych itp.).
- Prezentacja specjalizowanych aplikacji dla traseologii, mechanoskopii, do badań powłok lakierniczych, włókien i szkła.
- Zajęcia praktyczne (testowanie sprzętu i wykonania badań przez uczestników na podstawie własnych próbek).

Spotkania i konferencje naukowe organizowane przez Oddziały Polskiego Towarzystwa

Kryminalistycznego (według poniższego zestawienia):

ODZIAŁ WARMIŃSKO-MAZURSKI

Oddział Warmińsko-Mazurski PTK zorganizował w 2011 roku następujące przedsięwzięcia szkoleniowo-naukowe¹:

1. Współdział w organizacji Ogólnopolskiej Konferencji Naukowej „Zakazana kolekcja. Wolność gospodarcza a integracja państwa”, która odbyła się 25 marca 2011r. na Wydziale Prawa i Administracji UWM w Olsztynie. Realizacja: członkowie Zarządu oraz pracownicy Katedry Kryminalistyki i Medycyny Sądowej /zasięg terytorialny – cały kraj/.
2. Adaptacja pomieszczenia w Centrum Konferencyjnym UWM (sala 207) na laboratorium kryminalistyczne (sala ćwiczeń z kryminalistyki) - zakup (z własnych środków) sprzętu audiowizualnego, wykonanie plakatów oraz zgromadzenie eksponatów. Realizacja: prof. dr hab. B. Młodziejowski, dr J. Moszczyński, dr I. Sołtyszewski, dr K. Krassowski /zasięg terytorialny – województwo/.

---

¹ Opracowano według informacji sporządzonej przez p. dr Jarosława Moszczyńskiego, prezesa Oddziału Warmińsko-Mazurskiego Polskiego Towarzystwa Kryminalistycznego.

3. Zorganizowanie w dniach: 11 i 12.05.2011 wycieczki ok. 100 studentów Wydz. Prawa i Administracji UWM do Laboratorium Kryminalistycznego KWP w Olsztynie. Zrealizował dr I. Sołtyszewski /zasięg terytorialny – województwo/.
4. Przeprowadzenie w dniu 17.10.2011 r. szkolenia w zakresie ujawniania śladów linii papilarnych oraz daktyloskopowania osób dla wolontariuszy (studentów UWM). Realizacja - dr J. Moszczyński. Obecnych 22 wolontariuszy /zasięg terytorialny – województwo/.
5. Reprezentowanie UWM oraz PTK przez pracowników Katedry Kryminalistyki i Medycyny Sądowej na następujących konferencjach /zasięg terytorialny – zagranica/.:
  - VII International Scientific - Practical Conference „Criminalistics and Forensic Examination: Science, Studies, Practice”, Siauliai (Litwa), 17-18 June 2011 /zasięg terytorialny – zagranica/.
  - 19th World Meeting of the International Association of Forensic Sciences (IAFS), Funchal (Portugalia), 12-16.09.2011 /zasięg terytorialny – zagranica/.
  - 10th International Symposium on Forensic Sciences, Bratislava, 27-30.09.2011/zasięg terytorialny – zagranica/.
  - Sympozjum biografistyki policyjnej. „Policjanci wczoraj i dziś”, Uniwersytet Warszawski, 21.10. 2011/zasięg terytorialny – cały kraj/.
  - I Warmińska Konferencja Nauk Penalnych „Tożsamość polskiego prawa karnego”, Ramsowo k. Olsztyna, 17-19.10.2011/zasięg terytorialny – cały kraj/.

ODDZIAŁ KRAKOWSKI

Oddział Krakowski PTK zorganizował w roku 2011 następujące przedsięwzięcia kryminalistyczne²:

1. Warsztaty o tematyce kryminalistycznej (przemoc seksualna, narkotyki, kradzieże) w Liceum SS Prezentek oraz ćwiczenia praktyczne z daktyloskopii /zasięg terytorialny – województwo/.

---

² Opracowano według informacji sporządzonej przez p. dr Tomasza Konopkę, prezesa Oddziału Krakowskiego Polskiego Towarzystwa Kryminalistycznego do 12.12.2011 r.

ODDZIAŁ ŚLĄSKI

Oddział Śląski w 2011 r. zrealizował następujące przedsięwzięcia kryminalistyczne³:

1. Wykład nt. „Wandalizm na dziełach sztuki”, grudzień 2011 r. wygłoszony przez mgr. Ryszarda Krawczyka na Uniwersytecie Śląskim /zasięg – województwo, uczestniczyło ok. 30 osób/.
2. Współdział w organizacji seminariów doktoranckich nt.
  - „Zabezpieczanie dokumentów informatycznych”
  - „Biegły w zakresie informatyki śledczej”
  - „Konfrontacja przesłuchiwanym”

/zasięg – województwo, uczestniczyło po ok. 20 osób/

ODDZIAŁ WARSZAWSKI

Oddział Warszawski w 2011 r. zrealizował następujące przedsięwzięcia kryminalistyczne⁴:

1. Wykład dr Aleksandry Tucholskiej Lenart dla członków Oddziału Białostockiego Polskiego Towarzystwa Nauk Weterynaryjnych na temat "Biegły i jego opinia w polskim systemie sprawiedliwości" /uczestniczyło ok. 30 osób, zasięg terytorialny - województwo/.
2. Seminarium nt. "Procedury Interpolu w identyfikacji ofiar katastrof masowych" w siedzibie PTK w Warszawie - prowadząca dr Aleksandra Tucholska Lenart /uczestniczyło ok. 60 osób, zasięg terytorialny – cały kraj/.
3. Seminarium nt. " Identyfikacja ofiar katastrof masowych" w siedzibie Biura Badań Kryminalistycznych ABW /uczestniczyło ok. 50 osób, zasięg terytorialny – cały kraj/ - prowadząca dr Aleksandra Tucholska Lenart.
4. Seminarium dla studentów Wydziału Prawa i Administracji Wyższej Szkoły Ekonomii i Prawa w Kielcach nt. "Dowód z opinii biegłego badań DNA" /uczestniczyło ok. 30 osób/ - prowadząca dr Aleksandra Tucholska Lenart /zasięg terytorialny – województwo/.

---

³ Opracowano według informacji przekazanej przez prezesa Oddziału Śląskiego Polskiego Towarzystwa Kryminalistycznego, p. prof. Tadeusza Widłę.

⁴ Opracowano według informacji przekazanej przez prezesa Oddziału Warszawskiego Polskiego Towarzystwa Kryminalistycznego, p. dr Aleksandrę Tucholską-Lenart.

5. Organizacja wizyty studentów w Laboratorium Kryminalistycznym KSP i Laboratorium Kryminalistycznym PTK /uczestniczyło ok. 30 osób/ - organizatorzy: dr Aleksandra Tucholska Lenart, dr Tomasz Bednarek /zasięg terytorialny – województwo/.

Oddział Warszawski patronował również zebraniom naukowym organizowanym w siedzibie PTK (o czym wyżej).

Wspieranie działalności studenckiego ruchu naukowego

Polskie Towarzystwo Kryminalistyczne udzielało pomocy merytorycznej, organizacyjnej i finansowej, uczestnicząc poprzez swoich przedstawicieli m.in. w realizacji takich przedsięwzięć studenckich, jak:

1. Warsztaty Kryminalistyczne organizowane przez Koło Naukowe Prawa Karnego Uniwersytetu Warszawskiego „TEMIDA”, poświęcone specjalistycznym zagadnieniom z zakresu techniki i taktyki kryminalistycznej związanym z realizacją zadań Straży Granicznej. Warsztaty odbyły się we współpracy z Centrum Szkolenia Straży Granicznej w Ketrzynie na terenie tego ośrodka szkoleniowego. W przygotowaniu warsztatów brali udział członkowie PTK, a opiekunem naukowym tego przedsięwzięcia była prof. dr hab. Ewa Gruza – wiceprzewodnicząca Rady Naukowej PTK. Warsztaty uzyskały dofinansowanie ze strony PTK.
2. Konferencja naukowa zorganizowana przez Oddział Warmińsko-Mazurski wraz ze studenckim stowarzyszeniem ELSA, która odbyła się w dniu 25 marca br. na Uniwersytecie Warmińsko-Mazurskim. Prezes ZG PTK prof. Bronisław Młodziejowski wyraził gotowość objęcia patronatem tego przedsięwzięcia z ramienia Polskiego Towarzystwa Kryminalistycznego. Konferencja uzyskała dofinansowanie ze strony PTK. Środki z dofinansowania zostały wykorzystane na wydrukowanie plakatów i programu konferencji oraz pokrycie kosztów honorariów zaproszonych referentów.

**XII Edycja Konkursu im. prof. Tadeusza Hanauska na Pracę Roku z Dziedziny
Kryminalistyki**

W dniu 07.10.2011 r. odbyło się posiedzenie Jury XII Edycji Konkursu im. Prof. Tadeusza Hanauska na Pracę Roku z Dziedziny Kryminalistyki w składzie:

- prof. dr hab. Tadeusz Tomaszewski - przewodniczący
- prof. dr hab. Tadeusz Widła
- dr inż. Andrzej Filewicz
- prof. dr hab. Hubert Kołecki
- mgr Kamila Nowicka-Kiliś

Na konkurs wpłynęło 5 prac z różnych środowisk kryminalistycznych. Nadesłane prace charakteryzował wysoki poziom merytoryczny. Oceniając prace – Jury kierowało się ich poziomem naukowym, aktualnością poruszanej tematyki, nowatorstwem w podejściu do tematyki jak również szczególnym znaczeniem dla praktyki. Wszystkie zgłoszone prace były opublikowane lub obronione w roku 2010.

Po dyskusji - Jury postanowiło zgłosić Radzie Naukowej i Zarządowi Głównemu Polskiego Towarzystwa Kryminalistycznego wnioski o przyznanie nagród autorom n/w prac:

Kategoria - prace monograficzne

- **„Porwania w celu wymuszenia okupu. Studium kryminalistyczne”** – autor: *Alfred Staszak* WPiA Uniwersytetu Adama Mickiewicza w Poznaniu, promotor - prof. dr hab. Hubert Kołecki - nagroda 3 000 zł

Kategoria - prace magisterskie

- **„Wpływ metody Przesłuchania Poznawczego na rezultaty zeznań świadków”** - autor *Justyna Szostek* Wydział Pedagogiki i Psychologii Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach, promotor - prof. dr hab. Jan M. Stanik - nagroda 1 000 zł
- **„Znamiona grafizmu osób dotkniętych chorobą Parkinsona”** – autor *Sylwia Ławrentjew* WPiA Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach, promotor prof. dr hab. Tadeusz Widła – nagroda 1 000 zł
- **„Wpływ alkoholu na kształtowanie obrazu pisma ręcznego”** – autor *Michał Mol* – WPiA Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach, promotor prof. dr hab. Tadeusz Widła - nagroda 1 000 zł

Kategoria - prace zbiorowe – wyróżnienie dyplomem

- „**Kryminalistyka dla prawa prawo dla kryminalistyki**” – autor dr Violetta Kwiatkowska-Wójcikiewicz WPiA UMK w Toruniu

Działalność wydawnicza

Od początku swego istnienia Polskie Towarzystwo Kryminalistyczne przykładalo dużą wagę do popularyzacji wiedzy i praktyki kryminalistycznej poprzez cykliczne publikacje. Od 2000 roku PTK, wspólnie z Katedrą Kryminalistyki UW, wydaje periodyk „Problemy Współczesnej Kryminalistyki”, którego łamy stanowią główne miejsce prezentacji osiągnięć naukowych Towarzystwa i jego członków. W kolejnym XV tomie, który ukazał się w 2011 r. znalazły się artykuły dotyczące bardzo szerokiego spektrum zagadnień procesowo-kryminalistycznych. Nowością tego tomu, jest przedłożenie nadesłanych prac do recenzji, przed ich zakwalifikowaniem do druku. Recenzentami byli wybitni przedstawiciele nauki, dydaktyki i praktyki kryminalistycznej w osobach prof. dra hab. Bronisława Młodziejewskiego i dra Wacława Brzęka.

Kontynuowano także prace wydawnicze związane z przygotowaniem do publikacji cyklu Polskiej Bibliografii Kryminalistycznej obejmującej okres od 1918 roku. W 2011 r. zakończono prace redakcyjne i wydano kolejny, V t. bibliografii obejmujący lata 2001 - 2008. Zawiera on ponad 7 tys. pozycji bibliograficznych z kryminalistyki i nauk pokrewnych. Dalsze tomy w przygotowaniu.

Szkolenia z zakresu kryminalistyki

W 2011 r. z inicjatywy i pod patronatem Polskiego Towarzystwa Kryminalistycznego, wychodząc naprzeciw postulatowi zgłaszanemu przez uczestników I Kongresu Nauk Sądowych, podjęto inicjatywę zorganizowania cykl szkoleń pt. „Biegły w sądzie” adresowanych do biegłych i kandydatów na biegłych.

Program szkolenia obejmuje zagadnienia z zakresu prawa dowodowego, zasad wydawania opinii, podstawowych uprawnień i obowiązków biegłego oraz prezentacji opinii przez sądem. Obecnie w Polsce wpisanych jest na listy biegłych sądowych prowadzone przez prezesów sądów okręgowych około 16 tysięcy biegłych indywidualnych. Biegli, posiadając ogromną wiedzę

specjalistyczną, nie zawsze mają wykształcenie lub przygotowanie prawnicze. Rodzi to często problemy nie tylko z przygotowaniem i prezentacją opinii przed organami wymiaru sprawiedliwości, ale także z egzekwowaniem swoich uprawnień od organów procesowych i stron postępowania. Proponowane szkolenie w znacznej części może wyeliminować te niedostatki i podnieść komfort pracy biegłego. Prowadzenie szkoleń powierzono Centrum Badawczo-Szkoleniowemu PTK. Szkolenia w formie 8 godzinnego wykładu interaktywnego prowadziła prof. dr hab. Ewa Gruza, biegła sądowa, ekspert dokumentów Polskiego Towarzystwa Kryminalistycznego, pracownik naukowy Uniwersytetu Warszawskiego. W 2011 r. zrealizowano 5 szkoleń, w których wzięło udział łącznie 111 osób. Poniżej ramowy program szkolenia przygotowany przez prof. dr hab. Ewę Gruzę:

„BIEGŁY W SĄDZIE”

Szkolenie podstawowe - ramowy program zajęć

Przepisy regulujące działalność biegłych

1. Kodeks postępowania karnego i cywilnego
2. Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości w sprawie biegłych sądowych
3. Dekret o należnościach biegłych i stron w postępowaniu sądowym
4. Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości w sprawie kosztów przeprowadzania dowodu z opinii biegłych w postępowaniu sądowym
5. Zasady wpisu na listę biegłych sądowych
6. Projektowane zmiany.

Podstawy teorii opiniowania

1. Definicja pojęcia biegłego, eksperta.
2. Biegli indywidualni i instytucje naukowe lub specjalistyczne.
3. Funkcje i rola biegłych.
4. Prawa biegłych.
5. Obowiązki biegłych..
6. Biegli w orzecznictwie sądów.

Opinia biegłego

1. Postanowienie o powołaniu biegłego.
2. Przedmiot i zakres opiniowania.
3. Struktura i układ opinii.
4. Rodzaje opinii.
5. Opinie prywatne.
6. Język opinii.
7. Kontrola opinii biegłego.
8. Zasady oceny wartości opinii

Podstawy psychologii sądowej

1. Psychologia przesłuchania.
2. Zasady dobrego komunikowania się.
3. Sztuka autoprezentacji.
4. Mój wygląd świadczy o mnie.

Biegły w postępowaniu sądowym

1. Organizacja sali sądowej.
2. Uprawnienia uczestników postępowania.
3. Uprawnienia biegłego podczas rozprawy sądowej.
4. Przesłuchanie biegłego – prezentacja opinii.
5. Konfrontacja biegłych.

Wynagrodzenie za opinie biegłych

1. Zasady sporządzania rachunków.
2. Koszty opinii.
3. Biegły a podatek VAT.

Zasady odpowiedzialności biegłych

1. Błędy w opiniach biegłych.
2. Odpowiedzialność za opinie błędne.
3. Granice odpowiedzialności biegłego w świetle orzeczenia TK i NSA.
4. Etyka i biegli.

Na uwagę zasługuje również szkolenie dla Prokuratury Okręgu Warszawskiego, które miało charakter warsztatowy, a uczestnicy mieli możliwość zapoznania się z praktycznym wykorzystaniem aparatury laboratoryjnej w badaniach kryminalistycznych, m.in. w ekspertyzie dokumentów, wariograficznej i antrposkopijnej. Szkolenie przeprowadzono 18 stycznia 2011 r.

Działalność Biblioteki Polskiego Towarzystwa Kryminalistycznego

Biblioteka Polskiego Towarzystwa Kryminalistycznego została utworzona na podstawie Uchwały Zarządu Głównego PTK z dnia 20 maja 2005 r. Biblioteka Kryminalistyczna gromadzi pozycje branżowe i czasopisma, które mają służyć rozwijaniu i zaspakajaniu potrzeb biblioteczno-informacyjnych z zakresu szeroko rozumianej kryminalistyki i nauk penalnych, podnoszeniu kwalifikacji zawodowych członków PTK oraz pogłębianiu inspiracji twórczych i naukowo-badawczych. Biblioteka cieszy się dużym uznaniem studentów przygotowujących prace magisterskie, publikacje i rozprawy naukowe z kryminalistyki na różnych uczelniach wyższych z całego kraju (w 2011 r. do tych celów korzystało z biblioteki 11 osób). Aktualnie zbiory biblioteczne liczą **1179** pozycji, których systematycznie aktualizowany wykaz znajduje się na stronie internetowej PTK. W 2011 r. przybyło **90** woluminów.

Działalność o charakterze naukowo-badawczym

Pod patronatem naukowym PTK, realizując zadania badawczo-rozwojowe Polskiego Towarzystwa Kryminalistycznego, Centrum Badawczo-Szkoleniowe Polskiego Towarzystwa Kryminalistycznego, wspólnie z Uniwersytetem Warszawskim, realizowało w 2011 roku projekt rozwojowy pt. *„Opracowanie metodyki oraz zbudowanie stanowiska do badań chronologii zapisów wykonanych różnymi technikami i środkami kryjącymi na podłożu papierowym”*

Końcowym efektem projektu będzie sprawdzenie możliwości i opracowanie kompleksowej metody oraz zbudowanie modelowego stanowiska do badania względnego wieku dokumentów wytworzonych poprzez dopisanie tekstu lub sporządzonych poprzez wypełnienie dokumentów in blanco, co pozwoli na weryfikację ich autentyczności (badanie kolejności krzyżujących się linii). Szczególnie istotną kwestią, której rozwiązanie zakłada projekt, będzie określenie kolejności naniesienia zapisów ręcznych względem wydruków laserowych i kserograficznych na dokumentach wytwarzanych tą techniką, gdy zapis ręczny (podpis) nie krzyżuje się z tekstem drukowanym.

W 2011 roku zakończono także projekt badawczy pt. *„Opracowanie metodyki i programów oraz zbudowanie stanowiska do badań identyfikacyjnych pisma i podpisów przy wykorzystaniu grafometrii komputerowej”* Końcowym efektem projektu było opracowanie zestawu 4 programów do komputerowej identyfikacji pisma ręcznego o nazwie **„GLOBALGRAF”**, które w znaczący sposób rozszerzają dotychczasowe spektrum badawcze, poprzez wykorzystanie w szerszym niż dotychczas stopniu grafometrycznych i strukturalno-geometrycznych cech pisma, umożliwiając analizę parametrów kinetyczno konstrukcyjnych pisma oraz wizualizację parametrów motorycznych (cieniowanie linii graficznej). Parametry te należą do podstawowych, najistotniejszych dla kierunku opiniowania, właściwości pisma. Rozszerzenie ich spektrum analitycznego i zastosowanie do ich wyznaczania technik komputerowych pozwala na ich obiektywizowanie i standaryzację. A zastosowanie do ich interpretacji metod statystycznych (testu kwantylowego) podnosi rangę badań pismoznawczych i przybliża je do metod obiektywnych.

Finalny produkt GLOBALGRAF zawiera:

- program do weryfikacji strukturalnych, wielkościowych, parametrów pisma (RAYGRAF);

- program do weryfikacji strukturalno-geometrycznych parametrów pisma (GRAFOTYP);
- program do weryfikacji konstrukcyjno-kinetycznych cech pisma (KINEGRAF);
- program do wizualizacji motorycznych cech pisma (SKANGRAF).

Projekt został sfinansowany ze środków na naukę Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego.

Udział w sympozjach, konferencjach, zjazdach i spotkaniach naukowych

W 2011 r. Towarzystwo otrzymało zaproszenia i aktywnie uczestniczyło w sympozjach, konferencjach, zjazdach i spotkaniach naukowych. Przykłady konferencji, sympozjów i innych form spotkań naukowych zawiera poniższe zestawienie:

- 1) Seminarium naukowe nt. *Innowacyjne podejście do zarządzania informacją w laboratorium kryminalistycznym*, Warszawa 29 listopada 2011 r., organizator – firma Selvita i Centralne Laboratorium Kryminalistyczne Policji.
- 2) Konferencja nt. *Fizykochemiczne badania śladów kryminalistycznych*, organizator - Centralne Laboratorium Kryminalistyczne Policji, Zakopane 29 listopada do 02 grudnia 2011 r.
- 3) *XIV Sympozjum Badań Dokumentów*, Jodłowy Dwór k. Kielc, 21-23 września 2011 r.
- 4) Konferencja nt. *Criminalistics/Criminal Investigation In Europe: State of the Art and Challenges for the Future*, Lubljana, Słowenia 22-23 września 2011 r.
- 5) *VII Ogólnopolskie Seminarium Kryminalistyczne – Szara strefa, nowe wyzwanie dla nauk sądowych*, organizator Prokuratura Okręgowa w Zielonej Górze, 9-11 maja 2011 r.
- 6) Warsztaty kryminalistyczne nt. *Sztuka pisania*, organizator – Koło Naukowe Prawa Karnego Uniwersytetu Warszawskiego „TEMIDA”, Warszawa 19 maja 2011 r.
- 7) XI Seminarium nt. *Druki zabezpieczone – proces projektowania*, organizator – Polska Wytwórnia Papierów Wartościowych, Sandomierz 31 maja do 02. czerwca 31.05 – 02.06.2011 r.
- 8) VII Konferencja naukowa nt. *Criminalistics and forensic examination: science, studies, practice*, Szawły, Litwa, 17-18 czerwca 2011 r.
- 9) Konferencja nt. *Standardy bezpieczeństwa dokumentów państwowych*, organizator ABW, Warszawa 19 czerwca 2011 r.

- 10) Konferencja międzynarodowa nt. *Technicznokryminalistyczne badania autentyczności dokumentów publicznych*, organizator – Katedra Kryminalistyki UAM, Poznań 29-30 czerwca 2011 r.
- 11) Konferencja naukowa nt. *Cyberprzestępczość i ochrona informacji*, organizator Wyższa Szkoła Menedżerska, Warszawa 20 maja 2011 r.
- 12) Konferencja naukowa nt. *Archiwa X – zagadnienia kryminalistyczne, procesowe i materialno-prawne*, organizator – Koło Naukowe Prawa Karnego Uniwersytetu Warszawskiego „TEMIDA”, Warszawa 18 lutego 2011 r.

Ad. 2 i 3

W ramach realizacji tych zadań statutowych podjęto następujące działania:

1. Polskie Towarzystwo Kryminalistyczne włączyło się do realizacji uchwał I Kongresu Nauk Sądowych, który odbył się w Warszawie (w auli Uniwersytetu Warszawskiego) w dniu 27 listopada 2010 r., w tym zwłaszcza dotyczących w obszarze takich podniesienia statusu prawnego biegłych i rzeczoznawców oraz konsolidacji środowiska polskich ekspertów, prac nad ustawą o biegłych sądowych, polepszenia warunków finansowych pełnienia funkcji biegłego, podniesienia standardów i kryteriów naboru biegłych. Jednym z priorytetów Kongresu było przyśpieszenie prac legislacyjnych związanych z przygotowaniem ustawy o biegłych. Kongres powołał zespół reprezentujący biegłych w pracach nad ustawą. Do zespołu zostali włączeni przedstawiciele PTK w osobach prof. dr hab. Tadeusza Tomaszewskiego oraz prof. dr hab. Tadeusza Widły.
2. Polskie Towarzystwo Kryminalistyczne koordynowało i nadzorowało działalność ekspercką na rzecz organów procesowych oraz innych podmiotów. W 1997 roku na podstawie uchwały Zarządu Głównego rozpoczęło działalność Biuro Ekspertyz PTK. W ciągu kilku lat Biuro skupiło na swoich listach wielu wybitnych ekspertów i rzeczoznawców rekrutujących się ze środowisk naukowych, laboratoriów policyjnych i innych służb państwowych oraz specjalistów o olbrzymiej wiedzy i doświadczeniu kryminalistycznym. Są wśród nich ludzie, którzy dzięki swej pracy doprowadzili do ujęcia i skazania sprawców niektórych najgroźniejszych przestępstw ostatnich lat. Regulamin Biura Ekspertyz precyzyjnie określa kryteria i warunki, jakie trzeba spełnić, żeby zostać ekspertem PTK. Kandydaci na

ekspertów rekrutują się wyłącznie spośród członków Towarzystwa. W postępowaniu kwalifikacyjnym niezbędnymi warunkami są: wykonanie co najmniej 100 ekspertyz lub projektów ekspertyz pod kierunkiem samodzielnego eksperta Towarzystwa, złożenie podania, życiorysu, ankiety osobowej i wszelkiej innej dokumentacji potwierdzającej wykształcenie i doświadczenia zawodowe, a także uzyskanie dwóch opinii rekomendujących i potwierdzających przestrzeganie zasad etyki zawodowej. Uprawnienia eksperta/rzeczoznawcy PTK nadaje Rada Naukowa. Według stanu na dzień 31.12.2011 r. uprawnienia ekspertów i rzeczoznawców PTK posiada 129 osób. W ubiegłym roku status eksperta/rzeczoznawcy Polskiego Towarzystwa Kryminalistycznego otrzymało 5 osób. Wykonali oni na rzecz sądów, prokuratorów, policji i innych zleceniodawców około 15 tys. ekspertyz, z czego w okresie sprawozdawczym 745 ekspertyz (w stosunku do roku 2010 spadek o 13%), głównie z zakresu badań dokumentów, wypadków drogowych, badań biologicznych, chemicznych, daktyloskopijnych i innych. Działalność Polskiego Towarzystwa Kryminalistycznego na tym polu pozwoliła „zagospodarować” ekspertów, którzy przeszli na emeryturę i mogą w dalszym ciągu wykorzystywać swoje doświadczenie, wiedzę i umiejętności na rzecz zwiększenia efektywności czynności śledczych.

Eksperci PTK wykonują ekspertyzy następujących specjalności:

- badania dokumentów, w tym m.in. identyfikacja pisma ręcznego, pisma maszynowego, pieczętek i pieczęci, badania autentyczności dokumentów krajowych i zagranicznych, a także badania wieku pisma, jako nowej dziedziny badań kryminalistycznych wdrożonej do praktyki laboratoryjnej PTK w 2007 r.;
- badania komputerowe, w tym m.in. badania nośników danych, legalności oprogramowania, konfiguracji sprzętu itp.;
- badania fonoskopijne, w tym m.in. badanie autentyczności nagrań, identyfikacji osób na podstawie wcześniejszej rejestracji na różnych nośnikach; odczytywanie i sporządzenie stenogramu nagrań, badanie aparatury fonoskopijne;
- badania daktyloskopijne i traseologiczne, w tym m.in. badania identyfikacyjne śladów linii papilarnych, badania wieku śladów linii papilarnych, identyfikacji człowieka na podstawie czerwieni wargowej, małżowiny usznej i innych elementów ciała, badania rękawiczek, badania śladów stóp, obuwia i środków transportu;

- badania mechanoskopijne, w tym m.in. badania śladów narzędzi, badania zamków i sejfów, badania oznaczeń identyfikacyjnych pojazdów;
- badania biologiczne w tym m.in. badania śladów krwi, spermy, śliny, potu i innych wydzielin ciała, włosów, paznokci, strzępów tkanek, piór ptasich i łusek rybich, cząstek botanicznych itp.;
- badania DNA śladów kryminalistycznych i ustalanie ojcostwa;
- badania fizyko-chemiczne, w tym m.in. badania mikrośladów; badania substancji łatwopalnych; badania lakierów, szkła, środków kryjących, badania urządzeń i materiałów wybuchowych, badania alkoholi;
- badania narkotyków;
- badania mineralogiczne (gleboznawcze);
- badania z zakresu elektrotechniki, w tym badania instalacji i urządzeń elektrycznych;
- badania pożarnicze w tym m.in. ustalanie przyczyn powstania pożarów;
- badania broni i balistyczne, w tym m.in. badania identyfikacyjne broni, łusek, pocisków, badania broni gazowej i obezwładniającej, badania śladów użycia broni palnej;
- badania z zakresu wypadków komunikacyjnych, w tym m.in. komputerowej analizy wypadków drogowych, badania uszkodzeń pojazdów mechanicznych, badania ofiar wypadków i ocena mechanizmu powstawania obrażeń;
- badania audiowizualne i fotograficzne, w tym m.in. badania zapisów video (badania autentyczności zapisu, faktu kopiowania, montażu), antropologiczna identyfikacja osób na zdjęciach, taśmach video i innych nośnikach obrazu, identyfikacja przedmiotów zarejestrowanych na tych nośnikach;
- badania antropologiczne, w tym m.in. identyfikacja osób żywych i zwłok (metodą superprojekcji komputerowej, rekonstrukcji plastycznej) oraz ustalanie spornego ojcostwa;
- badania z zakresu księgowości i finansów;
- badania wariograficzne (poligraficzne).

W przypadku konieczności wykonania ekspertyz kompleksowych nasi eksperci dokonują na bieżąco, oceny dostarczonych materiałów dowodowych oraz porównawczych i tak kierują ich „przepływem” pomiędzy poszczególnymi specjalistami, aby uzyskać jak najwięcej informacji umożliwiających identyfikację.

Eksperci Polskiego Towarzystwa udzielają także licznych konsultacji i porad kryminalistycznych, w tym również osobom pokrzywdzonym w wyniku przestępstw oraz błędnych działań organów procesowych.

W związku ze stworzeniem odpowiedniego zaplecza technicznego i aparaturowego w ostatnim okresie wykonawstwo ekspertyz przyjęło zorganizowane w tym celu **Laboratorium Kryminalistyczne Centrum Badawczo-Szkoleniowe PTK**. W gestii Biura Ekspertyz PTK pozostały natomiast sprawy związane z nadawaniem uprawnień eksperckich, ustalaniem norm, standardów i zasad wykonywania ekspertyz zleconych Polskiemu Towarzystwu Kryminalistycznemu. Aktualnie Laboratorium Kryminalistyczne PTK posiada własne wyposażenie aparaturowe w zakresie badań technicznych i klasycznych dokumentów, badań chemicznych, daktyloskopijnych, traseologicznych, fonoskopijnych (badania odsłuchowe), mechanoskopijnych, komputerowych, biologicznych, wypadków komunikacyjnych, włókien, szkła, lakierów i narkotyków. W zakresie innych specjalności Laboratorium Kryminalistyczne PTK na podstawie odpowiednich umów patronackich i porozumień posiada prawnie unormowaną możliwość korzystania z aparatury przez naszych ekspertów.

Ad. 4

W ramach tego zadania statutowego występowano do organów procesowych zlecających wykonanie ekspertyz biegłym z Polskiego Towarzystwa Kryminalistycznego w sprawach związanych z rozliczaniem należności finansowych, oraz udziałem biegłych w rozprawach sądowych i innych czynnościach procesowych itp. Łącznie w ubiegłym roku wystosowano 5 zażeń na postanowienia obniżenia wynagrodzenia ekspertom Polskiego Towarzystwa Kryminalistycznego (spadek o 50% w stosunku do roku 2010) oraz ustalania kosztów ekspertyz i wypłaty wynagrodzeń biegłym, w tym biegłym instytucjonalnym, takim jak Centrum Badawczo-Szkoleniowe PTK.

Ad. 5

W ramach tego zadania statutowego zrealizowano m.in. takie przedsięwzięcia, jak:

1. Mając na względzie podniesienie standardów bezpieczeństwa związanego z dokumentami, włączając w to banknoty, podjęto działania na rzecz wprowadzenia do polskiego systemu bankowego bankomatów z cash recyklingiem. W krajach Europy dużą popularnością cieszą się bankomaty z zamkniętym obiegiem gotówki (wyposażone w funkcję „Cash Recykling”). Bankomaty z cash recyklingiem instalowane są w Europie, w tym w krajach strefy Euro oraz w Szwajcarii, od ponad 9 lat. Maszyny te działają poprawnie nie wnosząc dodatkowych ryzyk oraz z zachowaniem wymogów dotyczących jakości pieniądza w obiegu. Szczególnym przypadkiem jest Japonia gdzie 100% zainstalowanych bankomatów ma uruchomioną funkcję cash recyklingu. W Polsce dotychczas nie ma jasności co do przepisów które stanowiłyby przeszkodę lub zezwalały na uruchomienie takich urządzeń. Potencjalne uruchomienie bankomatów z cash recyklingiem pozwoli na osiągnięcie istotnych oszczędności kosztów związanych z obsługą gotówki, w tym kosztów transportu kaset z gotówką do bankomatów oraz kosztów obsługi urządzeń. Ograniczenie kosztów ponoszonych przez banki w tym zakresie w perspektywie czasu z pewnością przyczyni się do zmniejszenia kosztów obsługi bankowej ponoszonej przez klientów Banków w Polsce. W tej sprawie wymieniono liczną korespondencję z NBP, uzyskując zapewnienie o przygotowywaniu przez NBP rozwiązań prawnych w tym zakresie.
2. Kontynuowano, zapoczątkowaną w 2006 r., współpracę ze stowarzyszeniem o podobnym profilu, działającym na terenie Republiki Czeskiej p.n. „Spolecnosti po kriminalistiku” „Spolecnosti po kriminalistiku” otrzymuje na bieżąco informacje na temat przedsięwzięć kryminalistycznych organizowanych przez PTK oraz periodyk „Problemy Współczesnej Kryminalistyki”. Koledzy z Czech przysyłają nam systematycznie publikację pt. „Kriminalisticky sbornik”, która wzbogaca nasze zbiory biblioteczne. Dobrze rozwijają się kontakty z przedstawicielami nauki i praktyki kryminalistycznej na Litwie i Słowacji.
3. Kontynuowano współpracę z Komendą Główną Straży Granicznej, której efektem jest m.in. zgoda na korzystanie przez ekspertów PTK na miejscu w Laboratorium SG z wzorów paszportów i dowodów osobistych obywateli innych państw. Uzyskano także konto

użytkownika umożliwiające dostęp do europejskiej bazy danych o dokumentach autentycznych i sfalszowanych *iFADO*.

4. Systematycznie udzielano nieodpłatnych konsultacji i porad kryminalistycznych policjantom oraz przedstawicielom organów sprawiedliwości w sprawach dotyczących możliwości badawczych kryminalistyki, wstępnej wartości badawczej materiałów dowodowych, formułowania pytań do ekspertów, przygotowywania materiałów porównawczych itp.
5. Udzielano pomocy osobom pokrzywdzonym w wyniku przestępstw, bądź też decyzji i orzeczeń organów procesowych i administracyjnych m.in. poprzez (w znacznej części nieodpłatne) konsultacje z dziedziny kryminalistyki oraz wykonywanie ekspertyz.
6. Udzielono konsultacji i wykonano częściowo na koszt PTK ekspertyzę dotyczącą oceny technicznej zabezpieczeń losów loteryjnych na zamówienie Fundacji Ex Animo w związku z organizowaną loterią na rzecz dzieci z chorobami nowotworowymi.
7. W 2011 r. Polskie Towarzystwo Kryminalistyczne udzielało również nieodpłatnych konsultacji i pomocy naukowej osobom przygotowującym prace kwalifikacyjne z dziedziny kryminalistyki, udostępniając również w tym celu posiadane zasoby biblioteczne i archiwalne kopii ekspertyz wykonanych w PTK (pomoc taką uzyskało 11 osób).
8. Prowadzono szeroką działalność informacyjną, udzielano porad konsultacyjnych w formie korespondencji e-mailowej i telefonicznej, odpowiadając na pytania naszych internautów. Łącznie udzielono ponad ok. 80 odpowiedzi na e-maile i telefony w sprawach mieszczących się w statutowych zadaniach Towarzystwa.
9. Zamieszczono na stronie internetowej Towarzystwa informacje o najważniejszych przedsięwzięciach kryminalistycznych w kraju zgłaszane do PTK przez inne instytucje naukowe i stowarzyszenia.
10. Kontynuowano działalność statutową w oparciu o terenowe struktury Towarzystwa, o czym świadczą przedsięwzięcia naukowo-szkoleniowe organizowane przez Oddziały PTK (wyszczególnione w p. ad. 1).
11. Zakupiono znaczki organizacyjne dla członków PTK.
12. Włączono się do prac legislacyjnych związanych z przygotowaniem ustawy o biegłych. Przedstawiciele PTK w osobach prof. dr hab. Tadeusza Tomaszewskiego oraz prof. dr hab.

Tadeusza Widły zostali włączeni do zespołu ds. prac nad ustawą o biegłych sądowych przy Ministrze Sprawiedliwości.

13. Sporządzano sprawozdania dotyczące wydatkowania środków uzyskanych z tytułu nawiązek, zgodnie z decyzją Ministra Sprawiedliwości z dnia 25.08.2010 r., na mocy której Polskie Towarzystwo Kryminalistyczne zostało wpisane do wykazu Stowarzyszeń na rzecz których sądy mogą orzekać nawiązki.

W okresie sprawozdawczym Polskie Towarzystwo Kryminalistyczne realizowało zadania statutowe i podejmowało najistotniejsze dla środowiska sprawy i problemy, czego przykłady zawiera przedstawione wyżej sprawozdanie. Władze Towarzystwa uważają, iż należy kontynuować te działania w 2012 r. Wyrazem tego są kierunki pracy PTK przyjęte na Posiedzeniu Zarządu Głównego i Rady Naukowej w dniu 03 lutego 2012 r. (tekst uchwały w załączeniu – zał. 2).

W dalszym ciągu należy dążyć do umocnienia funkcji popularyzatorsko-naukowej Towarzystwa. Towarzystwo w coraz większym stopniu staje się centrum informacji naukowej w dziedzinie szeroko rozumianej kryminalistyki. Celowi temu służyć będzie również bibliografia kryminalistyczna, która docelowo obejmie wszystkie publikacje, jakie ukazały się w Polsce od czasów przedwojennych do chwili obecnej (w tym roku planujemy wydanie kolejnego tomu bibliografii).

Zamierzamy także systematycznie rozszerzać działalność biblioteki kryminalistycznej, poprzez gromadzenie monografii z dziedziny kryminalistyki, komputerowe opracowanie zasobów bibliotecznych i ich udostępnienie naszym członkom i sympatykom, dążąc do stworzenia placówki dysponującej kompleksowym i w miarę możliwości wyczerpującym zbiorem zarówno krajowej, jak i zagranicznej literatury kryminalistycznej, dostępnej nie tylko w formie książkowej, ale również na informatycznych nośnikach danych. Pozytywnie odbierana jest w środowisku inicjatywa publikowania na stronie internetowej Towarzystwa informacji o najważniejszych przedsięwzięciach kryminalistycznych w kraju, co poza funkcją informacyjną, umożliwia także właściwą koordynację i uzgadnianie terminów realizacji konferencji, sympozjów i innych tego rodzaju spotkań naukowych przez różne instytucje i ośrodki naukowe.

Dalszemu wzmocnieniu aparaturowemu i związanemu z tym rozszerzeniu możliwości badawczych powinny ulec funkcje eksperckie PTK, głównie w zakresie badań dokumentów, badań wieku pisma, badania mikrośladów, narkotyków, badań komputerowych, płyt CD, nagrań video, wypadków komunikacyjnych, daktyloskopii, chemii kryminalistycznej, biologii oraz innych. Realizacji tych zamierzeń powinna sprzyjać m. in. realizacja projektów badawczych na temat badań wieku względnego (chronologii) pisma i wykorzystania technik komputerowych do analizy cech grafometrycznych pisma ręcznego a także wzmocnienie funkcji badawczych Laboratorium Kryminalistycznego Centrum Badawczo-Szkoleniowego PTK.

Ważnym zadaniem dla władz Towarzystwa powinna być kontynuacja działań wspierających aktywność struktur terenowych na rzecz realizacji celów statutowych Towarzystwa, a także weryfikacja członków zalegających ze składkami.

Aktywnie będziemy także wspierać działania i inicjatywy naszych członków zmierzające do poprawy ich sytuacji prawnej związanej z niekorzystnymi rozwiązaniami podatkowymi i wynikającą stąd zmianą statusu biegłego w polskim wymiarze sprawiedliwości. Nie jest to pełny katalog dotychczasowych osiągnięć, zamierzeń i planów, które będą realizowane w najbliższej przyszłości, ale ich realizacja nawet w takim zakresie, jaki został przedstawiony w tym sprawozdaniu, daje gwarancję pozytywnego wpływu na rozwój polskiej kryminalistyki.

Załącznik 1

NAJISTOTNIEJSZE UCHWAŁY ZARZĄDU GŁÓWNEGO PTK W 2011 R.

- Wyciąg 1:** Uchwała z dnia 11.02.2011 r. (podjęta jednogłośnie) w sprawie przyjęcia głównych kierunków pracy PTK w roku 2011,
- Wyciąg 2:** Uchwała z dnia 29.03.2011 r. (podjęta jednogłośnie) w sprawie przyjęcia sprawozdania finansowego i merytorycznego PTK za rok 2011.
- Wyciąg 3:** Uchwała z dnia 29.03.2011 r. (podjęta jednogłośnie) w sprawie przeznaczenia na cele statutowe PTK dodatniego wyniku finansowego CBS PTK za rok 2010 .
- Wyciąg 4:** Uchwała z dnia 29.03.2011 r. (podjęta jednogłośnie) w sprawie przyjęcia planu finansowego na rok 2012
- Wyciąg 5:** Uchwała z dnia 29.03.2011 (podjęta jednogłośnie) w sprawie dostosowania przedmiotu działalności odpłatnej i nieodpłatnej do PKD wprowadzonej na podstawie Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 24 grudnia 2007 r. w sprawie Polskiej Klasyfikacji Działalności
- Wyciąg 6:** Uchwała z dnia 07.10.2011 r. (podjęta jednogłośnie) w sprawie:
- wyboru jury konkursu im. T. Hanauska na „Prace roku z dziedziny kryminalistyki”,
  - przyznania nagród i wyróżnień zgodnie z wnioskiem jury konkursu im. prof. T. Hanauska na „Pracę roku z dziedziny kryminalistyki” zawartym w protokole z posiedzenia jury z dnia 07.10.2011 r.

Załącznik 2

UCHWAŁA
Zarządu Głównego i Rady Naukowej
Polskiego Towarzystwa Kryminalistycznego
z dnia 03 lutego 2012 roku

Na posiedzeniu w dniu **03 lutego 2012 roku** członkowie Zarządu Głównego i Rady Naukowej PTK podjęli wspólną uchwałę określającą główne kierunki pracy w roku 2012. Przyjęto następujące główne kierunki pracy Polskiego Towarzystwa Kryminalistycznego w 2012 roku:

1/ w obszarze działalności naukowej i popularyzatorskiej:

- organizacja spotkań naukowych połączonych z wykładami i dyskusją zgodnie z przygotowanym harmonogramem;
- nadzór naukowy nad realizacją projektu badawczo-rozwojowego dotyczącego chronologii zapisów wykonanych różnymi technikami i środkami kryjącymi na podłożu papierowym (projekt rozwojowy realizowany wspólnie z Uniwersytetem Warszawskim);
- kontynuacja prac redakcyjnych związanych z przygotowaniem do druku kolejnych tomów bibliografii kryminalistycznej (za lata 1918-1979 – tom I i II);
- współudział w organizacji i udział w konferencjach i spotkaniach naukowych;
- publikowanie na stronie internetowej Towarzystwa informacji na temat sympozjów, konferencji i innych przedsięwzięć kryminalistycznych organizowanych przez PTK i inne instytucje;

2/ w zakresie działalności wydawniczej:

- wydanie kolejnego tomu „Problemy Współczesnej Kryminalistyki”;
- przeprowadzenie procedury w celu umieszczenia PWK na liście czasopism punktowanych;

3/ w zakresie działalności eksperckiej:

- nadawanie uprawnień ekspertów i rzeczoznawców PTK;
- nadzór nad działalnością CBS PTK w zakresie standardów wykonywanych ekspertyz;
- podnoszenie standardów i warunków wykonywania ekspertyz, między innymi poprzez doskonalenie metodyki badawczej zgodnie z wynikami zrealizowanych projektów badawczo-rozwojowych;

4/ w zakresie działalności organizacyjnej:

- prowadzenie bieżącej dokumentacji członkowskiej,
- weryfikacja członków PTK zalegających z opłatą składek,
- udzielanie niezbędnej pomocy organizacyjnej merytorycznej i finansowej oddziałom terenowym PTK.

5/ w zakresie działalności szkoleniowej:

- prowadzenie szkoleń dla organów ścigania i wymiaru sprawiedliwości oraz banków i innych instytucji z dziedziny badań dokumentów i innych zagadnień kryminalistycznych.

6/ w zakresie innej działalności:

- udział w pracach legislacyjnych dotyczących regulacji prawnych obejmujących zagadnienia mieszczące się w obszarze celów statutowych PTK (przygotowywanie projektów aktów prawnych, opiniowanie, konsultacje itp.), w tym zwłaszcza uczestnictwo w zespole powołanym przez I KNS w celu przygotowania projektu ustawy o biegłych;
- reprezentowanie interesów członków PTK i społeczności kryminalistycznej wobec organów władzy i innych instytucji.

Za Zarząd Główny PTK

Załącznik 3

ZBIÓR ZASAD ETYCZNYCH POLSKIEGO TOWARZYSTWA KRYMINALISTYCZNEGO

Zasady ogólne

1. Obowiązkiem członka Polskiego Towarzystwa Kryminalistycznego jest przestrzeganie zasad etyki ogólnoludzkiej, podstawowych norm moralnych oraz poszanowanie obowiązującego prawa
2. W sytuacjach nieuregulowanych przepisami prawa lub nieujętych w niniejszych zasadach etyki członek PTK powinien kierować się zasadami współzycia społecznego.
3. Członek PTK postępuje uczciwie, honorowo, mając na uwadze godność każdego człowieka.
4. Członek PTK nie może żądać od innych osób należących do stowarzyszenia zachowania sprzecznego z zasadami etycznymi, współzycia społecznego oraz normami statutowymi PTK.
5. Członek PTK nie może usprawiedliwiać lojalnością swego zachowania sprzecznego z zasadami określonymi w niniejszym zbiorze.
6. Członek PTK nie powinien brać udziału w przedsięwzięciach uwłaczających jego godności lub mogących podważyć zaufanie do niego i stowarzyszenia.
7. Członek PTK nie zachowuje się i nie działa na szkodę innych członków i stowarzyszenia.
8. Członka PTK powinna cechować postawa krytyczna, ale nie krytykanctwo.
9. Członek PTK nie pomawia innych, nie kieruje fałszywych oskarżeń, nie rozpowszechnia nieprawdziwych informacji.
10. Członka PTK obowiązuje kultura osobista, dyskrecja i życzliwy stosunek do innych.

Członek PTK a stowarzyszenie

11. Członek PTK uznaje dorobek naukowy, organizacyjny, ekspercki stowarzyszenia jako wspólne dobro.
12. Członek PTK darzy szacunkiem i zaufaniem członków stowarzyszenia, jest dla nich życzliwy, z szacunkiem odnosi się do ich osiągnięć.

13. Członkowie PTK dbają o to, by uznanie za osiągnięcia przypadło temu, komu to się faktycznie należy.
14. Członka PTK obowiązuje uczciwość i lojalność wobec stowarzyszenia, jego władz i członków.
15. Członek PTK dzieli się ze stowarzyszeniem swoją wiedzą i doświadczeniem zawodowym.
16. Członek PTK aktywnie uczestniczy w pracach stowarzyszenia, dba o dobro i honor stowarzyszenia, godnie je reprezentuje i postępuje zgodnie z jego celami i normami statutowymi
17. Członek PTK nie nadużywa logo i nazwy stowarzyszenia, ani faktu przynależności do PTK do celów prywatnych lub sprzecznych z celami stowarzyszenia.

Członek PTK jako ekspert

18. Ekspert PTK unika zachowań, które mogłyby przynieść ujmę jego godności lub osłabiać zaufanie do jego bezstronności.
19. Ekspert PTK pogłębia systematycznie wiedzę zawodową oraz dba o znajomość przepisów obowiązującego prawa.
20. Ekspert PTK wydaje opinie osobiście, sumiennie, w oparciu o rzetelną wiedzę, badania i doświadczenie.
21. Ekspert PTK opiniuje w terminie, bez zbędnej zwłoki.
22. Ekspert PTK nie uchyla się od konsultacji i pomocy koleżeńskiej w zakresie posiadanych kompetencji.
23. Ekspert PTK zachowuje się taktownie w relacjach z organem procesowym, unika publicznego demonstrowania swego osobistego stosunku do stron procesowych i nie okazuje zażyłości z osobami zatrudnionymi w organach ścigania.
24. Ekspert PTK dba o to, aby krytyka, dyskusja i polemika prowadzone były z poszanowaniem zasad szacunku, rzeczowości i rzetelności.
25. W swej działalności ekspert PTK kieruje się przepisami prawa i zasadami dobrych obyczajów, przestrzega zasad kultury osobistej w relacjach z kolegami
26. Ekspert PTK nie sugeruje się oczekiwaniami zleceniodawcy i nie dopuszcza, aby presja zleceniodawcy lub środowiska wpływała na merytoryczną zawartość ekspertyzy.

27. Ekspert PTK podejmuje się opracowania ekspertyz wyłącznie w zakresie swojej specjalności i wyłącznie wtedy, kiedy może oprzeć ją na własnej odpowiednio udokumentowanej wiedzy i doświadczeniu.
28. Ekspert PTK odmawia opracowania ekspertyzy, która miałaby związek z jego interesem osobistym.
29. Ekspert PTK nie wykorzystuje swojej pozycji dla korzyści osobistych.
30. Ekspert PTK nie wykorzystuje na szkodę zleceniodawcy, innych członków stowarzyszenia, osób postronnych, wiedzy mającej związek z wydawanymi ekspertyzami.
31. Ekspert PTK zobowiązany jest do zachowania w tajemnicy informacji uzyskanych w toku wydawanych ekspertyz oraz zabezpieczenia przed nieuprawnionym ujawnieniem elektronicznych nośników informacji stosowanych w pracy eksperckiej
32. Ekspert PTK powinien współdziałać w przestrzeganiu zasad etyki, wymagać od innych ekspertów nienagannego zachowania i kierowania się zasadami etyki eksperckiej.
33. Ekspert PTK reaguje na zachowania kolegów naruszających zasady etyki.
34. Ekspert PTK ponosi odpowiedzialność organizacyjną za uchybienie etyce, zgodnie ze statutem PTK.

Członek PTK a społeczeństwo

35. Członkowie PTK w miarę swoich możliwości powinni wykorzystywać swą wiedzę, intelekt i autorytet w praktycznej działalności dla dobra społecznego.
36. Członkowie PTK sprzeciwiają się wykorzystaniu osiągnięć stowarzyszenia do celów propagandowych, sprzecznych z normami statutowymi PTK.
37. Członkowie PTK w życiu zawodowym i publicznym nie powinni sprzeniewierzać się normom etycznym.

Niniejszy Zbiór Zasad Etycznych wchodzi w życie z dniem 01 stycznia 2007 r. na mocy Uchwały nr 01/2007 Zjazdu Delegatów Polskiego Towarzystwa Kryminalistycznego z dnia 07 grudnia 2007 roku.

Zarząd Główny PTK